

HTML OBRASCI

(forme)

Dr.sc. Alen Šimec, viši predavač | alen@tvz.hr

HTML FORME

- HTML omogućava izradu web formi ili obrazaca.
- Web forme mogu sadržavati unaprijed definirane vrsta polja kao što su:
 - kratki unos,
 - odabir jedne od više mogućnosti,
 - odabir više od više mogućnosti,
 - unos kratkog teksta,
 - unos datoteke i slično.

HTML FORME

- Za svako od ovih vrsta polja postoji odgovarajuća HTML oznaka putem koje se definira vrsta polja.
- HTML forma oblikovana je:
 - Sadržajem
 - Kontrolama
 - text input
 - file select
 - buttons
 - checkboxes
 - radio buttons
 - menus

HTML FORME

- Korisnici popunjavaju predefinirana polja prije slanja podataka
- Podaci se iz forme šalju na server kako bi se obradili
- Server obrađuje podatke, ovisno o vrsti obrade sprema u bazu, šalje na mail ili vraća podatke korisniku na ekran
- HTML forme koriste se za definiranje različitih načina korisničkog ulaza, unosa podataka

HTML FORME

- Primjer

```
<form action="adduser.php" method="post">
  <label for="firstname">Ime: </label>
  <input type="text" id="firstname" name="firstname"><br>
  <label for="lastname">Prezime: </label>
  <input type="text" id="lastname" name="lastname"><br>
  <label for="email">E-mail: </label>
  <input type="text" id="email" name="email"><br>
  <input type="radio" name="gender" value="Male"> Muško<br>
  <input type="radio" name="gender" value="Female"> Žensko<br>
  <input type="submit" value="Pošalji">
  <input type="reset" value="Poništi">
</form>
```

HTML FORME

- Primjer forme + Bootstrap CSS (oblikovanje)

Ime:

Prezime:

E-mail:

☐ Muško

☐ Žensko

Pošalji

Poništi

HTML FORME

- Korisnik radi interakciju sa formom kroz polja za unos
- Ovisno o atributu **input** polje mijenja svoj oblik i funkciju
- Atributi koje input polje može poprimiti:
text/password/checkbox/radio/submit/reset/file/hidden/image/button
- Vrijednost koju korisnik šalje preko forme ide preko atributa **value**

```
<input type="radio" name="gender" value="Male"> Muško<br>  
<input type="radio" name="gender" value="Female"> Žensko<br>
```

HTML FORME

- Element form opisuje elemente (kontrolne) koje se nalaze unutar form oznake
- Forma može sadržavati i ostale HTML elemente, tekst, slike, multimediju.
- Element form zahtjeva početni i završni element

```
<form action="adduser.php" method="post">
```

```
...
```

```
</form>
```


HTML FORME

- Atributi:
 - **action** - URL stranice na koju se šalju podaci, šalje podatak u neki dokument (eng. file)
 - **method** - način slanja podataka
 - **get** - slanje putem URL-a. Može se slati manji broj podataka, a podaci koji se šalju ne mijenjaju ništa na odredišnom računalu. Na primjer: Pretraživanje podataka
 - **post** - slanje putem dodatnih parametara. Može se slati neograničena količina podataka. Podaci koji se šalju mijenjaju neke informacije na odredišnom računalu. Na primjer: Upisivanje novih podataka u bazu, mijenjanje postojećih

HTML FORME

- **enctype** - način kodiranja podataka. Može biti:
 - Application/x-www-form-urlencoded - određuje tip podataka koji se šalju kroz formu. Default vrijednost je "application/x-www-form-urlencoded"
 - Multipart/form-data - ako se u input polju koristi oznaka vrsta datoteke (type= "file") tada je vrijednost atributa enctype "multipart/form-data"
- **name** - naziv obrasca za dohvat polja
- **id** - identifikator obrasca za dohvat polja

HTML FORME - INPUT

- Input polja moraju imati početni element, a završni element je **zabranjen**
- Definicije atributa:
 - name – određuje kontrolno ime
 - type
*text/password/checkbox/radio/submit/reset/file/hidden/
image/button*
 - value – određuje vrijednost koja se šalje kroz input polje
 - checked – ako tip polja ima atribut checkbox ili radio, boolean vrijednost definira da je ovo polje označeno
 - src – ako tip polja ima atribut image, tada se definira putanja prema slici (npr. grafički prikaz gumba)

HTML FORME - INPUT

- Input polja ovise o vrijednosti atributa, a može biti:
 - **text** - unos kratkog teksta – jedan redak
 - **password** - unos lozinke, kreira jednu liniju polja koja je zaštićena prikazom na ekranu
 - **checkbox** - kvačica za odabir (da ili ne)
 - **radio** - mogućnost odabira jedne od više mogućnosti
 - **submit** - gumb za slanje podataka forme
 - **image** - slika koja šalje podatke s forme nakon što se na nju klikne
 - **reset** - brisanje podataka u formi
 - **button** - gumb
 - **hidden** - vrijednost se ne ispisuje korisniku na ekranu
 - **file** - odabir datoteke za slanje na poslužitelj

HTML FORME - SELECT

- Select polja moraju imati početni i završni element
- Definicije atributa:
 - **name** - određuje kontrolno ime
 - **size** - ako je lista složena od određenog broja redaka koji se žele prikazati u isto vrijeme, definira se ovaj atribut. Ako se ne koristi ovaj atribut onda se polje formira kao "drop-down menu"
 - **multiple** - omogućava odabir više stavaka iz liste
- Select polje kreira **menu**. Svaki odabir određen je "option" elementom.
- **Select polje mora imati barem jedan "option" element**

HTML FORME - OPTION

- Element `<option>` moraju imati početni i završni element
- Definicije atributa:
 - `selected` – određuje boolean da je polje označeno
 - `value` – određuje vrijednost

```
<select class="form-control" name="car" id="car">  
  <option value="">Molimo odaberite</option>  
  <option value="volvo">Volvo</option>  
  <option value="saab">Saab</option>  
  <option value="mercedes">Mercedes</option>  
  <option value="audi">Audi</option>  
</select>
```

HTML FORME - OPTION

- Primjer odabir podataka iz padajuće liste sa odabranim poljem.

Select list:

Pošalji

Poništi

Select list:

Molimo odaberite
Volvo
Saab
Mercedes
Audi

HTML FORME - SELECT

- Primjer select oznake sa odabranim poljem:

```
<select class="form-control" name="car" id="car">  
  <option value="">Molimo odaberite</option>  
  <option value="volvo">Volvo</option>  
  <option value="saab" selected>Saab</option>  
  <option value="mercedes">Mercedes</option>  
  <option value="audi">Audi</option>  
</select>
```

Select list:

Pošalji

Poništi

HTML FORME – SELECT *MULTIPLE*

- Primjer select *multiple* oznake sa odabranim poljem:

```
<select multiple size="5" class="form-control" name="car" id="car">  
  <option value="">Molimo odaberite</option>  
  <option value="volvo">Volvo</option>  
  <option value="saab" selected>Saab</option>  
  <option value="mercedes">Mercedes</option>  
  <option value="audi">Audi</option>  
</select>
```

Select list:

Pošalji

Poništi

Select list:

Pošalji

Poništi

HTML FORME - TEXTAREA

- Textarea polje mora imati početni i završni tag
- Definicije atributa:
 - **name** - određuje kontrolno ime
 - **rows** - označava broj vidljivih linija polja.
 - **cols** - označava vidljivu širinu polja
- `<textarea></textarea>` element kreira višelinijski prostor za unos podataka.

HTML FORME - TEXTAREA

- Primjer `<textarea>` elementa.

```
<textarea class="form-control" name="note" id="note"
          placeholder="Please enter your text ...">
</textarea>
```

Note:

Pošalji

Poništi

Note:

Pošalji

Poništi

HTML FORME - LABEL

- Label mora imati početni i završni element
- Definicije atributa:
 - **for** – eksplicitno određuje uz koju kontrolu se pridodjeljuje
- Svaki label element dodijeljen je isključivo samo jednom elementu i mora se odrediti kojem.
- Atribut **for** mora biti povezan sa atributom **id** kontrolnog elementa (input polja)

HTML FORME - LABEL

- Primjer label elementa.

```
<label for="fname">First Name *</label>
<input type="text" id="fname" name="firstname"
        placeholder="Your name.." required>

<label for="lname">Last Name *</label>
<input type="text" id="lname" name="lastname"
        placeholder="Your last name.." required>

<label for="country">Country</label>
<select id="country" name="country">
  <option value="">Please select</option>
  <option value="BE">Belgium</option>
  <option value="HR" selected>Croatia</option>
  <option value="LU">Luxembourg</option>
  <option value="HU">Hungary</option>
</select>
```

ZADATAK 11

- Napravite formu koja će izgledati prema ovom primjeru
- Forma treba sadržavati sve navedene elemente.
- **Otvorite formu u pregledniku!**

* Spremite zadatak u vježba 12

First Name *

Last Name *

Your E-mail *

Country

Message

HTML FORME

- Podaci će se u navedenim primjerima prenositi putem POST ili GET parametara kao što je navedeno u atributu **method**.
- Upisani pojmovi kroz formu zapisat će se u bazu podataka.
- Svi podaci šalju se u određenu datoteku kao što je navedeno u parametru **action**.

```
<form action="upload.php" id="contact_form"  
      name="contact_form" method="POST">  
  ...  
</form>
```

HTML FORME – PHP DOKUMENT

- Idemo pogledati primjer našeg PHP dokumenta koji obrađuje podatke, te ih prikazuje na ekranu i šalje na e-mail.
- Podaci u PHP dokumentu se obrađuju na serverskoj strani.
- **Provjerite kako pozivamo dokument u formi, te na koji način šaljemo podatke (post ili get metodom)!**

HTML FORME

- Programski jezik PHP podatke iz forme može dohvaćati putem globalnih varijabli **\$_POST** i **\$_GET**.
- Varijable **\$_POST** i **\$_GET** su imenovana polja. Imena u polju odgovaraju imenima varijabli u HTML formi, a vrijednosti su one koje su unesene u formu putem preglednika.

HTML FORME

- Primjer

Otvaranje novog korisničkog računa:

Korisnik:

Lozinka:

Ime:

Prezime:

Email:

```
array(5) {  
    ["user"]=>  
    string(7) "ihorvat"  
    ["pass"]=>  
    string(4) "1234"  
    ["first"]=>  
    string(4) "Ivan"  
    ["last"]=>  
    string(6) "Horvat"  
    ["email"]=>  
    string(14) "Ivan.Horvat@hr"  
}
```

HTML FORME

- Prilikom korištenja varijabli unesenih od strane korisnika važno je veliku pažnju posvetiti sigurnosti.
- Kod PHP programa najčešća je sigurnosna greška korištenje podataka koje korisnik unese izravno bez dodatne provjere.
- Ako se ne provjerava unos korisnika, korisnik može upisati upit kojim će se pozvati zlonamjerna program ili upisati neželjeni kod u bazu, te omogućiti izravan pristup sustavu za upravljanje bazom podataka (sql injection).

HTML FORME

- Vrlo česta primjena programskog jezika PHP je izrada web aplikacija koje uključuju prijavu i odjavu korisnika.
- Za prijavu i odjavu korisnika mogu se koristiti jednostavni obrasci, a provjera ispravnosti korisničkog imena i lozinke se može raditi na nekoliko jednostavnih načina.
- Prijava korisnika se radi upotrebom Cookie ili Session varijabli koje se prenose putem preglednika.

HTML FORME

- Poslužitelj pregledniku pošalje vrijednost malog broja varijabli s njihovim vrijednostima.
- Preglednik prilikom pristupanja poslužitelju, automatski šalje te varijable s pripadajućim vrijednostima na temelju čega poslužitelj može isporučiti odgovarajuće podatke.
- Varijable i njihove vrijednosti se snimaju na lokalni disk s kojeg korisnik pristupa Internetu putem preglednika.

HTML FORME

- Osim što su podaci pohranjeni na računalu korisnika, važno je i da poslužitelj zna što s njima učiniti.
- Dio podataka spremamo na server, dok dio podataka sprema preglednik pomoću globalnih varijabli.
- Preglednik prenosi kratku identifikacijsku oznaku korisnika temeljem koje poslužitelj može rekonstruirati o kojoj osobi je riječ te, koju razinu prava ta osoba ima.

HTML 5 - FORME

- Oblik input polja u formi (HTML 5):
 - forma za ispravan unos URL adrese,
 - oblikovanje polja da prihvća samo važeće email adrese,
 - odabir datuma iz kalendara,
 - isticanje polja koja su obavezna
 - ...

HTML 5 - FORME

- **Oblik input polja u formi (HTML 5):**
 - color
 - date
 - datetime
 - datetime-local
 - email
 - month
 - number
 - range
 - search
 - tel
 - time
 - url
 - week

HTML 5 - FORME - EMAIL

- **Input element atribut tipa *email***
- Ne dozvoljava upisivanje nekog drugog oblika teksta osim email adrese.
- Ne provjerava da li postoji email adresa već da li je u pravilnom formatu

```
<input type="email" id="email" name="email"  
        placeholder="Your e-mail..">
```

Your E-mail *

HTML 5 - FORME - EMAIL

- Primjer upisa ispravne e-mail adrese

Your E-mail *

Your e-mail..

Your E-mail *

alen@

Upišite adresu e-pošte.

HTML 5 - FORME - URL

- **Input element atribut tipa *url***
- Ne dozvoljava upisivanje drugog oblika teksta osim url.
- Ne provjerava da li postoji url adresa već da li je u pravilnom formatu

```
<input type="url" id="url" name="url"  
        placeholder="Upišite: http://...">
```

URL *

Upišite URL.

URL *

HTML 5 - FORME - DATE

- **Input element atribut tipa *date***
- Ne dozvoljava upisivanje drugog formata datuma.
- Automatski pretvara unesene podatke u datum
- *Prikaz odabira datuma ovisi o pregledniku*

```
<input type="date" id="date" name="date">
```

Date

Send

<

travanj 2018. ▾

>

pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	1	2	3	4	5	6

Date

HTML 5 - FORME - TIME

- **Input element atribut tipa *time***
- Ne dozvoljava upisivanje drugog formata vremena.
- Automatski pretvara unesene podatke u vrijeme HH:MM
- Radi kontrolu unosa vremena većeg od 24 za sate i većeg od 60 za minute
- *Prikaz odabira vremena ovisi o pregledniku*

```
<input type="time" id="time" name="time">
```

Time

Time

HTML 5 - FORME - NUMBER

- **Input element sa atributom tipa *number***
- Ne dozvoljava upisivanje znakova, osim brojeva.
- Možemo unositi samo cijele brojeve, a koristimo ga u kombinaciji sa atributima "min", "max" i "step"

```
<input type="number" name="quantity" min="1" max="5">
```

Broj

Send

Reset

Broj

Odaberite vrijednost koja nije veća od 5.

HTML 5 - FORME - RANGE

- **Input element sa atributom tipa *range***
- Pretvara unos podataka u raspon.
- Možemo koristiti attribute "min", "max" i "step"

```
<input type="range" name="range">
```

Range

Send Reset

HTML 5 - FORME - TELEPHONE

- **Input element sa atributom tipa *tel***
- Unos telefona nema poseban format.
- Možemo upisivati znakove poput -, /, () .

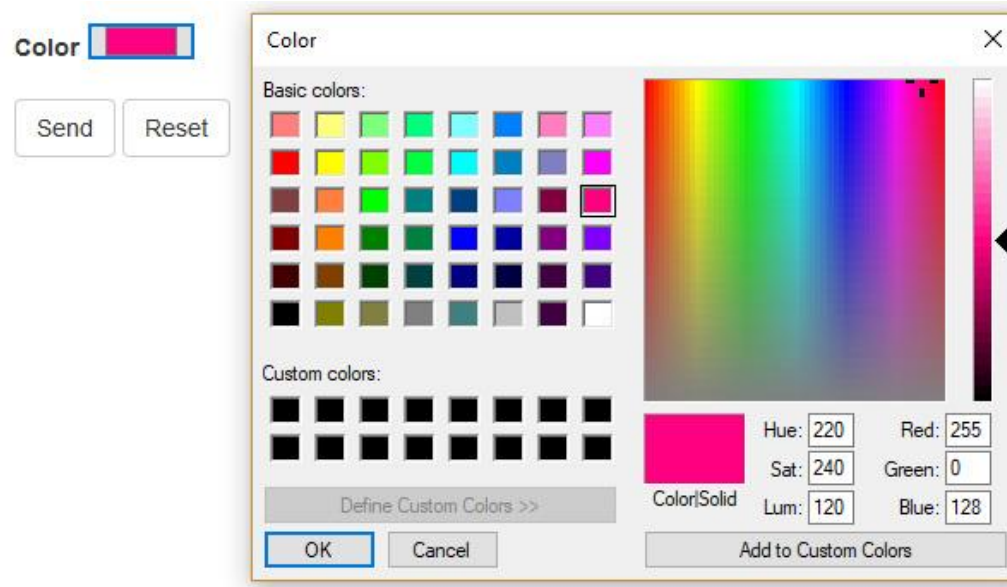
```
<input type="tel" name="tel">
```

Telephone

HTML 5 - FORME - COLOR

- **Input element sa atributom tipa *color***
- Unos boje iz paleta boja.

```
<input type="color" name="color">
```


HTML 5 - FORME - ATRIBUTI

- **Input element sa atributom:**
- ***autofocus***
 - Ubacuje kursor u polje forme kod učitavanja stranice. Atribut nema vrijednost, a može biti korišten samo jednom u formi, za samo jedno polje forme.
- ***required***
 - Označavanje polja kao obavezno. Ukoliko polje koje je označeno kao obavezno ne ispunimo, izbacit će nam grešku te nećemo moći poslati formu.
- ***placeholder***
 - Omogućava stavljanje teksta u polja kao podsjetnik za korisnika.

HTML 5 - FORME - ATRIBUTI

```
<input type="email" id="email" name="email"  
placeholder="Your e-mail.." required autofocus>
```

First Name *

Last Name *
Your E-mail *
Country
Message

First Name *

Last Name *
Your E-mail *
Country
Message

HTML 5 – FORME I ATRIBUTI

- **Input element *datalist***
- Ujedinjuje drop-down listu i jednostavan upis teksta.
- Ukoliko nam ne odgovara nijedan od mogućih izbora u listi, možemo jednostavno upisati svoj.
- Vežemo ih pomoću vrijednosti atributa ***list***.

```
<datalist id="cars">
  <select name="cars">
    <option value="Alfa Romeo">Alfa Romeo</option>
    <option value="Aston Martin">Aston Martin</option>
    <option value="Audi">Audi</option>
    <option value="Bentley">Bentley</option>
    <option value="BMW">BMW</option>
    <option value="Chevrolet">Chevrolet</option>
    <option value="Chrysler">Chrysler</option>
  </select>
</datalist>
<input type="text" name="car" list="cars">
```

Your favorite car:

Au
Audi

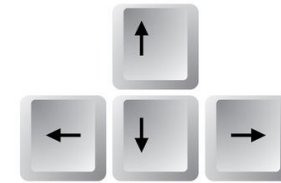
HTML 5 – FORME I ATRIBUTI

- **Input element sa atributom tipa *pattern***
- Omogućava formatiranje polja na način da ograničimo korisniku mogućnost unosa.
- Strogo određeni unos sa određenim brojem znakova.

```
<input type="text" name="country_code"
       pattern="[A-Za-z]{3}" title="Three letter country code">
```

Country code:

Country code:

ZADATAK

- **PROJEKTI ZADATAK 7 (forme)**
 - Iskoristite postojeći dokument (predložak) i napravite dokumente prema pravilima pisanja HTML5 standarda
 - Otvorite PDF dokument klikom na donju desnu ikonu, te prema uputama napravite zadatak.
- * Projektni zadatak uvijek pohranite na svoj Github profil!**

LET'S PLAY KAHOOT

- Kahoot! -> **HTML5 (forme)**
 - [LINK](#)
- Open your browser
- Enter this URL: **<https://kahoot.it>**

QUESTIONS

Ph.D., Alen Šimec, senior lecturer

Mob. +385 98 477 170

Address. Vrbik 8, Zagreb 10000, Hrvatska

E-mail. alen@tvz.hr

Web. www.tvz.hr

GitHub. <https://github.com/asimec1>

LinkedIn. <https://www.linkedin.com/in/alensimec>

Youtube. https://www.youtube.com/channel/UCFqC26K-RKJTchaGxmM_b_g

BIB.IRB. <https://www.bib.irb.hr/profile/27687>

If you have any questions send me an email: alen@tvz.hr

